

Metodologija

Monetarna statistika

Monetarne finansijske institucije

Monetarne finansijske institucije sastoje se od svih institucionalnih jedinica uključenih u podsektore centralne banke i društava koja primaju depozite osim centralne banke (banke).

Tabele 1.1 – 1.11

Izvori podataka za izradu monetarne statistike monetarnih finansijskih institucija su bilans Centralne banke Crne Gore (CBCG) i podaci koje banke dostavljaju u skladu sa Odlukom o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore¹.

Svi monetarni pregledi (Tabele 1.1- 1.11) prikazuju stanje bilansnih pozicija CBCG i banaka na posljednji dan bilansa.

Tabela 1.1: Izvještaj CBCG

U pregledu su prikazana potraživanja i obaveze Centralne banke Crne Gore.

Neto strana aktiva CBCG predstavlja razliku potraživanja i obaveza prema nerezidentima. Potraživanja od nerezidenata obuhvataju držanje specijalnih prava vučenja (SPV) i kamate i naknade za držanje SPV, gotovina u stranoj valuti uključenu u zvanične rezerve, depoziti u stranoj valuti uključeni u zvanične rezerve, ulaganja u hartije od vrijednosti uključene u zvanične rezerve, potraživanja po osnovu članstva u međunarodnim finansijskim institucijama i ostalu stranu aktivu. Obaveze CBCG prema nerezidentima vezane su za članstvo u međunarodnim finansijskim institucijama i ostale strane obaveze.

Potraživanja CBCG od ostalih depozitnih institucija odnose se na potraživanja po osnovu naknada za usluge platnog prometa, potraživanja za kontrolu poslovanja banaka, kreditnog registra i ostala potraživanja.

Neto potraživanja CBCG od centralne Vlade predstavljaju razliku potraživanja i obaveza prema centralnoj Vladi.

Potraživanja CBCG od ostalih sektora odnose se na potraživanja iz poslovnih aktivnosti od nebankarskih domaćih sektora.

¹,„Sl.list Crne Gore”, br. 64/12, 83/17, 24/18, 39/18 i 37/19.

Neto ostale stavke obuhvataju sva neraspoređena sredstva i obaveze CBCG, uključujući nefinansijsku aktivu CBCG, potraživanja i obaveze prema zaposlenima, rezervisanja za gubitke i sl.

Obaveze prema ostalim depozitnim institucijama obuhvataju izdvojenu obaveznu rezervu i ostale obaveze, odnosno depozite banaka kod CBCG.

Obaveze CBCG prema ostalim sektorima obuhvataju depozite domaćih finansijskih institucija, osim banaka, po viđenju i oročene.

Ukupan kapital CBCG obuhvata osnivački kapital CBCG, neraspoređenu dobit i rezerve i dobit iz tekućeg perioda.

Tabela 1.2: Izvještaj – ostale depozitne institucije

U pregledu su prikazana potraživanja i obaveze banaka koje posluju u Crnoj Gori.

Neto strana aktiva banaka predstavlja razliku potraživanja i obaveza prema nerezidentima. Potraživanja od nerezidenata obuhvataju gotovinu, depozite banaka kod ino-banaka/finansijskih institucija, ulaganja u strane hartije od vrijednosti (osim akcija), kredite odobrene nerezidentima, akcije i ostala vlasnička ulaganja i ostala potraživanja. Obaveze banaka prema nerezidentima obuhvataju depozite nerezidenata, obaveze po osnovu emitovanih hartija od vrijednosti (osim akcija), obaveze po osnovu kredita koje banke koriste od ino- banaka/finansijskih institucija i ostale obaveze.

Potraživanja banaka od CBCG odnose se na potraživanja po osnovu obračunskog računa i izdvojene obavezne rezerve.

Neto potraživanja banaka od centralne Vlade predstavljaju razliku potraživanja i obaveza prema centralnoj Vladi. Potraživanja od centralne Vlade obuhvataju potraživanja po osnovu kupljenih državnih zapisa i odobrenih kredita. Obaveze prema centralnoj Vladi obuhvataju depozite po viđenju i oročene depozite centralne Vlade kod banaka.

Potraživanja banaka od ostalih sektora odnose se na potraživanja od nebankarskih domaćih sektora po osnovu odobrenih kredita i hartija od vrijednosti.

Neto ostale stavke obuhvataju neto potraživanja prema ostalim rezidentnim depozitnim institucijama, avanse, sva neraspoređena sredstva i obaveze banaka, uključujući nefinansijsku aktivu i sl.

Obaveze po osnovu depozita ostalih sektora obuhvataju depozite po viđenju i oročene depozite domaćeg nebankarskog sektora.

Ukupan kapital banaka obuhvata osnivački kapital banaka, neraspoređenu dobit i rezerve i dobit iz tekućeg perioda.

Tabela 1.3: Izvještaj – depozitne institucije

U pregledu su prikazana konsolidovana potraživanja i obaveze depozitnih institucija – Centralne banke Crne Gore i banaka.

Tabela 1.4: Agregatni bilans stanja ostalih depozitnih institucija

U pregledu su prikazana potraživanja i obaveze banaka u Crnoj Gori.

Aktiva

Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka obuhvataju: gotovinu, sredstva za naplatu i depozite kod centralnih banaka.

Kredit obuhvataju ukupne kredite odobrene svim sektorima, depozite kod banaka i ostalih depozitnih institucija, faktoring, forfeting i potraživanja po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama.

Ispravka vrijednosti kredita obuhvata ispravke vrijednosti kredita, depozita kod banaka i ostalih depozitnih institucija, faktoringa, forfetinga i potraživanja po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama.

Neto kredit predstavljaju razliku između pozicije ukupnih kredita i ispravki vrijednosti kredita.

Hartije od vrijednosti obuhvataju hartije koje se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, HoV koje se drže radi trgovanja, HoV koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat i HoV koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koje se ne drže radi trgovanja.

Derivatna finansijska sredstva obuhvataju finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja, kao i finansijska sredstva koja se koriste kao instrument zaštite.

Ostala aktiva obuhvata sve stavke koje nijesu obuhvaćene prethodnim pozicijama aktive.

Ispravka vrijednosti ostale aktive obuhvata ispravke vrijednosti svih ostalih stavki aktive izuzev kredita.

Pasiva

Depoziti obuhvataju nivo ukupnih depozita položenih kod domaćih banaka.

Pozajmice obuhvataju ukupne obaveze banaka po uzetim kreditima.

Emitovane hartije od vrijednosti obuhvataju obaveze banaka po osnovu emitovanih hartija od vrijednosti.

Finansijski derivati obuhvataju finansijske obaveze koje se drži radi trgovanja, kao i finansijske obaveze koje se koriste kao instrument zaštite.

Ostale obaveze obuhvataju sve ostale obaveze koje nijesu obuhvaćene prethodnim pozicijama.

Ukupan kapital obuhvata akcijski kapital, ostali kapital, rezerve, neraspoređeni dobitak/gubitak iz prethodnih godina i tekući rezultat.

Tabela 1.5: Krediti

U pregledu je prikazano stanje ukupnih kredita banaka.

Tabela 1.6: Sektorska struktura kredita

U pregledu je prikazano stanje kredita banaka po sektorima, klasifikovanih u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

Rezidentni sektori su podijeljeni na:

- Finansijski sektor, koji obuhvata depozitne i ostale finansijske institucije;
- Nefinansijski sektor, koji obuhvata privredna društva u privatnom vlasništvu i privredna društva u državnom vlasništvu;
- Opštu državu, koja obuhvata centralnu vladu, lokalnu vladu i fondove socijalne sigurnosti
- Stanovništvo, koje obuhvata fizička lica i preduzetnike i
- Nevladine i druge neprofitne organizacije.

U pregledu je prikazano i stanje kredita banaka odobrenih nerezidentima.

Tabela 1.7: Ukupni depoziti kod ostalih depozitnih institucija

U pregledu je prikazano stanje ukupnih depozita položenih kod domaćih banaka.

Tabela 1.8: Sektorska struktura depozita

U pregledu je prikazano stanje depozita položenih kod banaka po sektorima, klasifikovanih u skladu sa ESA 2010 metodologijom, na isti način kao kod kredita. U pregledu je prikazano i stanje depozita kod banaka položenih od strane nerezidenata.

Tabela 1.9: Depoziti stanovništva

U pregledu je prikazano stanje ukupnih depozita sektora stanovništva kod banaka.

Tabela 1.10: Depoziti stanovništva po ročnosti

U pregledu je prikazano stanje ukupnih depozita sektora stanovništva kod banaka, po ročnosti.

Tabela 1.11: Obavezna rezerva

U pregledu je prikazano stanje izdvojene obavezne rezerve, u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi.

Ostale finansijske institucije - Mikrokreditne finansijske institucije

Tabela 1.12: Agregatni bilans stanja mikrokreditnih finansijskih institucija

U pregledu su prikazana potraživanja i obaveze mikrokreditnih finansijskih institucija u Crnoj Gori.

Aktiva

Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka obuhvataju: gotovinu, sredstva u procesu naplate i depozite kod centralnih banaka.

Kredit obuhvataju ukupne kredite odobrene odgovarajućim sektorima, depozite kod banaka i ostalih depozitnih institucija i ostala potraživanja (faktoring i forfeting, potraživanja po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama).

Ispravka vrijednosti kredita obuhvata ispravke vrijednosti kredita.

Neto kredit predstavljaju razliku između pozicije ukupnih kredita i ispravke vrijednosti kredita.

Ostala aktiva obuhvata sve stavke koje nijesu obuhvaćene prethodnim pozicijama aktive. Ispravka vrijednosti ostale aktive obuhvata ispravke vrijednosti svih ostalih stavki aktive izuzev kredita.

Pasiva

Pozajmice obuhvataju ukupne obaveze mikrokreditnih finansijskih institucija po uzetim kreditima.

Ostale obaveze obuhvataju sve ostale obaveze

Ukupan kapital obuhvata akcijski kapital, ostali kapital, donacije, rezerve, neraspoređeni dobitak/gubitak iz prethodnih godina i tekući rezultat.

Tabela 1.13 i 1.14: Krediti

U pregledima je prikazano stanje ukupnih kredita mikrokreditnih finansijskih institucija i struktura kredita mikrokreditnih finansijskih institucija po institucionalnim sektorima (finansijske institucije, nefinansijske institucije, fizička lica (stanovništvo) i ostalo).

Ostale finansijske institucije – Lizing društva

Tabela 1.15: Agregatni bilans stanja lizing društava

U pregledu su prikazana potraživanja i obaveze lizing društava u Crnoj Gori. Podaci su raspoloživi na kvartalnoj osnovi.

Aktiva

Gotovina obuhvata gotovi novac u novčanicama i kovanicama koji se nalazi u blagajni, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Depoziti obuhvataju potraživanja po osnovu položenih depozita, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova obuhvataju potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova obuhvata ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova.

Neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova predstavljaju razliku između pozicije ukupnih potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova i njihovih ispravki vrijednosti.

Ostala aktiva obuhvata sve stavke koje nijesu obuhvaćene prethodnim pozicijama aktive.

Pasiva

Primljeni krediti obuhvataju ukupne obaveze lizing društava po osnovu primljenih kredita, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Ostale obaveze obuhvataju sve stavke koje nijesu obuhvaćene drugim pomenutim pozicijama pasive.

Ukupan kapital obuhvata akcijski kapital, udjele, rezerve, neraspoređeni dobitak/gubitak iz prethodnih godina i tekući rezultat.

Tabela 1.16: Sektorska struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova

U pregledu je prikazano stanje ukupnih potraživanja lizing društava po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova i njihova struktura po institucionalnim sektorima. Podaci su raspoloživi na kvartalnoj osnovi.

Rezidentni sektori su podijeljeni na:

- Finansijski sektor, koji obuhvata depozitne i ostale finansijske institucije;
- Nefinansijski sektor, koji obuhvata privredna društva u privatnom vlasništvu i privredna društva u državnom vlasništvu;
- Opštu državu, koja obuhvata centralnu vladu, lokalnu vladu i fondove socijalne sigurnosti
- Stanovništvo, koje obuhvata fizička lica i preduzetnike i
- Nevladine i druge neprofitne organizacije.

U pregledu je prikazano i stanje potraživanja lizing društava po osnovu finansijskog lizinga, kredita i zajmova odobrenih nerezidentima.

Ostale finansijske institucije – Faktoring društva

Tabela 1.17: Agregatni bilans stanja faktoring društava

U pregledu su prikazana potraživanja i obaveze faktoring društava u Crnoj Gori. Podaci su raspoloživi na kvartalnoj osnovi.

Aktiva

Gotovina obuhvata gotovi novac u novčanicama i kovanicama koji se nalazi u blagajni, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Depoziti obuhvataju potraživanja po osnovu položenih depozita, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Potraživanja po osnovu faktoringa obuhvataju potraživanja po osnovu otkupa nedospjelih potraživanja, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu faktoringa obuhvata ispravke vrijednosti potraživanja po osnovu faktoringa.

Neto potraživanja po osnovu faktoringa predstavljaju razliku između pozicije ukupnih potraživanja po osnovu faktoringa i njihovih ispravki vrijednosti.

Ostala aktiva obuhvata sve stavke koje nijesu obuhvaćene prethodnim pozicijama aktive.

Pasiva

Primljeni krediti obuhvataju ukupne obaveze faktoring društava po osnovu primljenih kredita, sa stanjem na kraju izvještajnog perioda.

Ostale obaveze obuhvataju sve stavke koje nijesu obuhvaćene drugim pomenutim pozicijama pasive.

Ukupan kapital obuhvata akcijski kapital, udjele, rezerve, neraspoređeni dobitak/gubitak iz prethodnih godina i tekući rezultat.

Tabela 1.18: Sektorska struktura potraživanja po osnovu faktoringa

U pregledu je prikazano stanje ukupnih potraživanja faktoring društava po osnovu otkupa nedospjelih potraživanja i njihova struktura po institucionalnim sektorima. Podaci su raspoloživi na kvartalnoj osnovi.

Rezidentni sektori su podijeljeni na:

- Finansijski sektor, koji obuhvata depozitne i ostale finansijske institucije;
- Nefinansijski sektor, koji obuhvata privredna društva u privatnom vlasništvu i privredna društva u državnom vlasništvu;
- Opštu državu, koja obuhvata centralnu vladu, lokalnu vladu i fondove socijalne sigurnosti
- Stanovništvo, koje obuhvata fizička lica i preduzetnike i
- Nevladine i druge neprofitne organizacije.

U pregledu je prikazano i stanje potraživanja faktoring društava od nerezidenata.